

AEZ301 Hayat Bilgisi Öğretimi

Birleştirilmiş Sınıflarda Hayat Bilgisi Öğretimi

Dr. Öğr. Üyesi Fehmi Demir

Siirt Üniversitesi Sınıf Eğitimi Bölümü

Dersin İşlenişi

- Birleştirilmiş sınıf
- Hayat bilgisi dersi
- Birleştirilmiş sınıflarda hayat bilgisi dersi
- Birleştirilmiş sınıflarda hayat bilgisi dersinde karşılaşılan sorunlar
- Birleştirilmiş sınıflarda hayat bilgisi öğretiminde dikkat edilecek hususlar.

Birleştirilmiş Sınıf

- Farklı yaş, zeka, beceri ve tutuma sahip **öğrencilerin aynı zaman ve mekanda öğretim** sürecine alınmasına birleştirilmiş sınıf denir.
- Bir öğretmenin **birden fazla sınıfla eğitim-öğretim** faaliyetlerini yürütmesi olarak da tanımlanabilir.

Birleştirilmiş Sınıf

- Türkiye’de öğretmen ve öğrenci azlığı, derslik sayısının yetersizliği gibi sebeplerden dolayı birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılmaktadır.
- Ülkemizde birleştirilmiş sınıf uygulaması ilkokula özgü bir uygulama olup köy ve kırsal kesimde yaygındır. Diğer öğretim kurumlarında böyle bir uygulama bulunmamaktadır. Bundan dolayı birleştirilmiş sınıf uygulaması, sınıf öğretmenleri ile doğrudan ilgili bir konudur.

Birleştirilmiş Sınıf

- Genel olarak öğretmenlerin **ilk ataması kırsal kesime** yapılmaktadır. Dolayısıyla yeni atanan öğretmenlerin birleştirilmiş sınıflarda görev yapması çok yüksek bir ihtimal olarak görölmektedir.
- Sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıflarda eğitim yapacak şekilde yetiştirilmesi ve sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıflarda eğitime olumlu yaklaşması önemlidir.

Birleştirilmiş Sınıf – Sınıf Öğretmeni

- Öğretmenin birleştirilmiş sınıflardaki başarısı yeterliğine bağlıdır. Bunun için aşağıdaki konularda farkındalık kazanması, bilgilenmesi ve deneyim kazanması gerekir.
1. Birleştirilmiş sınıflarla ilgili **bilgi**
 2. Birleştirilmiş sınıfları **nasıl yöneteceğini bilme-planlama-**
 3. Birleştirilmiş sınıflarla ilgili **tecrübe**
 4. Kırsal kesim ve **köy ortamlarını bilme**
 5. Öğrencilerin **ön bilgi düzeyini bilme**

Birleştirilmiş Sınıflarda Gruplama

Birleştirilmiş sınıflar, **öğretmen ve öğrenci sayısı dikkate alınarak** gruplama yapılmaktadır.

Öğretmen Sayısı	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf
1	(1. 2. 3. ve 4. Sınıflar)			
2	(1. ve 2. Sınıflar)		(3. ve 4. Sınıflar)	
3	1. sınıf	(2. ve 3. Sınıflar)		4. sınıf

Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim Yöntemi

Öğretmenli Grup

- Öğretmen, dersin yürütülmesi ile bizzat ilgilenir.
- Bu derslerde öğrencilerin **kendi kendilerine öğrenmeleri güç** olan, karmaşık, zor ve öğrencilerin ilk defa karşılaştıkları konulara yer verilmektedir.
- **Önemli ve öncelikli olan konular** öğretmenli derslere bırakılmalıdır.

Ödevli Grup

- Öğrencilerin **kendi öğrenmelerinden sorumlu** oldukları gruptur.
- **Bireysel ve grupla** olmak üzere iki şekilde planlanabilir.
- Birleştirilmiş sınıflarda öğretimin başarısı önemli ölçüde ödevli geçen öğrencilerin kendi kendine yaptıkları çalışmalara bağlıdır.

Sınıfta Yapılabilecek Ödevlendirme Çalışmaları

- Yazı yazmaya hazırlık
- Temaya/üniteye hazırlık soruları yazmak
- Küme raporları hazırlamak
- Konularla ilgili özetler çıkarmak
- Okulun uygulama bahçesinde hazırlık çalışması yapmak.

Sınıfta Yapılabilecek Ödevlendirme Çalışmaları

- **Kitap okumak** ve okuduğu kitaptan **not almak**
- Derslerle ilgili rapor düzenlemek
- Yeni öyküler, masal, şiir vb. **yaratıcı yazma çalışmaları** yapmak.
- Resimleri yazılı olarak anlatmak.

Birleştirilmiş Sınıfa Özgü Uygulamalar

Yardımcı Öğrenciler

- Birleştirilmiş sınıflarla öğretimde **öğretmenin yetişemediği ancak yapması gereken basit işleri** yardımcı öğrenci yapabilir.
- Yardımcı öğrenciler, sınıfta liderlik özelliği olan ve akademik başarı gösteren öğrencilerden seçilmeli. Ancak bazen diğer öğrencilere de yardımcılık görevi verilmeli.

Birleştirilmiş Sınıfa Özgü Uygulamalar

Grup Çalışmaları

- Birleştirilmiş sınıflarda grup çalışmalarından yararlanılmalı. Grup çalışması şu özelliklere göre oluşturulabilir:
- **Seviye** (Düzey) grubu
- **İlgi** grubu
- **Akran** grubu
- **Cinsiyete** dayalı gruplandırma
- **Beceri** grubu

Hayat Bilgisi Dersi

- Kuralların ve sosyal ortamlarda kullanılması gereken **bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırılmasını amaçlayan ders** hayat bilgisidir.
- Hayat bilgisi ilkokulun en önemli derslerinden birisidir. Hayat bilgisi dersi **çocuğun kendini tanıması ve toplumsallaşmasını amacını güderek öğretimden daha çok eğitim üzerinde duran bir derstir.**

Hayat Bilgisi Dersi

- Bu ders aracılığıyla öğrenci, kimi zaman **sınıf ortamında** kimi zaman da **sınıf dışı öğrenme ortamlarında** kendi deneyimleriyle öğrenmektedir. Böylece gerçek yaşama ilişkin öngörü kazanmaktadır.
- Hayat bilgisi dersi bireyin, toplumda iyi yaşam sürdüren, gerek yerel gerekse dünya vatandaşı olma noktasında temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerle donatılmış kişilik özellikleri kazanması bakımından önemli bir işleve sahiptir.

Birleştirilmiş Sınıflarda Hayat Bilgisi Öğretimi

- Birleştirilmiş sınıflarda hayat bilgisi öğretimi yıl esasına göre yürütülmektedir.
- Yani her yıl bir sınıfın kazanımları esas alınarak dersler işlenmektedir. Üç yılın sonunda öğrencilerin bütün sınıfların kazanımlarını kazanması amaçlanmaktadır.

Birleştirilmiş Sınıflarda Hayat Bilgisi Dersi

- Birleştirilmiş sınıflarda hayat bilgisi dersi verilirken **öğrenme-öğretme sürecinin**:
 1. Öğrenci merkezli
 2. Etkinlik temelli
 3. Yatay-dikey ilişkilendirmeli
 4. Sınıf içi ve sınıf dışı öğrenme deneyimlerini bütünleştirme
 5. Öğretmeden çok öğrenme fırsatları sunma

Birleştirilmiş Sınıflarla Hayat Bilgisi Dersinde Karşılaşılan Sorunlar

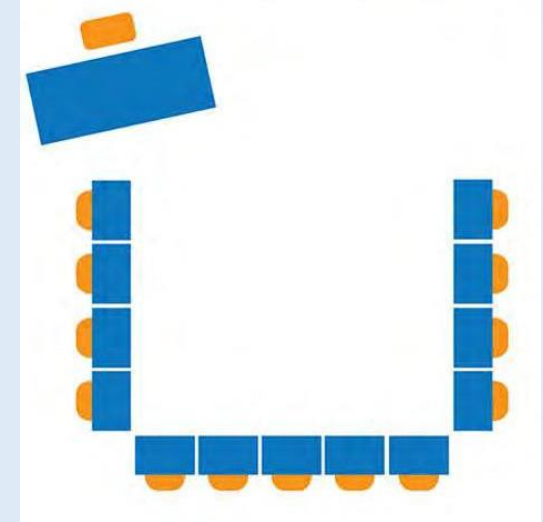
- Birleştirilmiş sınıflarda belirlenen amaç ve kazanımlara ulaşmak güçtür.
- Öğretmeneler yeterli rehberlik alamamaktadır.
- Alt yapı sorunları, fiziksel ve araç-gereç eksikliği bulunmaktadır.
- Bazı öğretmenler BS'a alışamamakta ve uyum sorunu yaşamaktadır.
- Aynı zamanda müdür yetkili öğretmen olarak idari görevleri yürütme.
- Birden çok sınıfla bir arada ders işleme güçlüğü

Birleştirilmiş Sınıflarla Hayat Bilgisi Dersinde Karşılaşılan Sorunlar

- Zaman sıkıntısı
- Öğrencilerin dikkat dağınıklığı
- Lisans eğitim ile birleştirilmiş sınıflarda eğitim arasında ilişki kuramama
- Hizmet öncesi derslerin teorik olması ve öğretmenlik uygulamasının sadece şehir okullarında yapılması.
- Daha fazla tecrübe ve alan bilgisine ihtiyaç duyulması

Birleştirilmiş Sınıflarda Hayat Bilgisi Öğretiminde Dikkat Edilecek Hususlar

- Derslerde materyal kullanılmalı, öğrenci **çalışmaları panolarda sergilenmeli**.
- **Sınıf tahtası** bütün öğrencilerin göreceğİ şekilde konumlandırılmalı.
- Oturma düzeni oluşturulurken **Grup ya da U oturma düzeni** tercih edilmeli.

Birleştirilmiş Sınıflarda Hayat Bilgisi Öğretiminde Dikkat Edilecek Hususlar

- Dersin ireği mümkün olduğunca evre şartlarına uygun biçimde tasarlanmalı.
- Kapsamlı bir «evre incelemesi» yapılmalı. İmkanlar ve imkansızlıklar belirlenmeli
- Daha büyük öğrencilerden yardım alınmalıdır.

Siirt – Merkez

Tuzkuyusu Köyü
İlkokulu

evre
İncelemesi

Birleştirilmiş Sınıflarda Ders Programı

Tek Öğretmenli (1, 2, 3 ve 4.) Sınıflar Birleştirilmiş Sınıf Haftalık Ders Programı				EK-1
GÜNLER	S İ N İ F L A R			
	1. SINIF	2. SINIF	3. SINIF	4. SINIF
PAZARTESİ	HAYAT BİLGİSİ			Sosyal Bilgiler
	TÜRKÇE	TÜRKÇE	Türkçe	Türkçe
	Türkçe	Türkçe	TÜRKÇE	TÜRKÇE
	MATEMATİK	MATEMATİK	Matematik	Matematik
	Oyun ve Fiziki Etkinlikler	Oyun ve Fiziki Etkinlikler	Oyun ve Fiziki Etkinlikler	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
	GÖRSEL SANATLAR	GÖRSEL SANATLAR	GÖRSEL SANATLAR	GÖRSEL SANATLAR
SALI	Hayat Bilgisi			SOSYAL BİLGİLER
	Türkçe	Türkçe	TÜRKÇE	TÜRKÇE
	TÜRKÇE	TÜRKÇE	Türkçe	Türkçe
	Matematik	Matematik	MATEMATİK	MATEMATİK
	Serbest Etkinlikler	YABANCI DİL	Oyun ve Fiziki Etkinlikler	Serbest Etkinlikler
	SERBEST ETKİNLİKLER			
ÇARŞAMBA	TÜRKÇE	TÜRKÇE	Türkçe	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
	Türkçe	Türkçe	TÜRKÇE	Serbest Etkinlikler
	Oyun ve Fiziki Etkinlikler	Oyun ve Fiziki Etkinlikler	FEN BİLİMLERİ (TEKNOLOJİ)	
	MATEMATİK	MATEMATİK	Matematik	Yabancı Dil
	Serbest Etkinlikler	Yabancı DİL	YABANCI DİL	YABANCI DİL
	MÜZİK	MÜZİK	MÜZİK	MÜZİK
PERŞEMBE	HAYAT BİLGİSİ			Sosyal Bilgiler
	TÜRKÇE	TÜRKÇE	Fen Bilimleri (Teknoloji)	
	Türkçe	Türkçe	YABANCI DİL	YABANCI DİL
	Matematik	Matematik	MATEMATİK	MATEMATİK
	SERBEST ETKİNLİKLER			
	OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLER	OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLER	OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLER	BEDEN EĞİTİMİ
CUMA	Hayat Bilgisi		FEN BİLİMLERİ (TEKNOLOJİ)	
	Türkçe	Türkçe	TÜRKÇE	TÜRKÇE
	TÜRKÇE	TÜRKÇE	Türkçe	Türkçe
	MATEMATİK	MATEMATİK	Matematik	Matematik
	Oyun ve Fiziki Etkinlikler	Oyun ve Fiziki Etkinlikler	Oyun ve Fiziki Etkinlikler	TRAFİK GÜVENLİĞİ
	OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLER	OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLER	OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLER	BEDEN EĞİTİMİ

Birleştirilmiş Sınıflarda Sınıf Defteri

SINIF DEFTERİ

İli : _____
İlçesi : _____
Okulu : _____

20...../20.....
ÖĞRETİM YILI

SINIFI :
ŞUBE :

Sınıf Öğretmeni _____ Okul Müdürü _____

Günler	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
1.Ders					
2.Ders					
3.Ders					
4.Ders					
5.Ders					
6.Ders					

SINIF

	1.DERS	2.DERS	3.DERS	4.DERS
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				
31				

DERS DEFTERİ

	1.DERS	2.DERS	3.DERS	4.DERS	Müdür İmzası
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Yararlanılan Kaynaklar

- Coşkun, İ. (2020). Kuramdan uygulamaya hayat bilgisi öğretimi. V. Aktepe ve M. Gündüz (Editörler). *Birleştirilmiş sınıflarda hayat bilgisi öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi, ss.321-337.
- Akdağ, H. ve Taşkaya, S. M. (2016). Hayat bilgisi öğretimi. S. Güven ve S. Kaymakçı (Editörler). *Birleştirilmiş sınıflarda hayat bilgisi öğretimi*, 348-369.
- MEB (2014). Birleştirilmiş Sınıflar Haftalık Ders Programları. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı. 30.04.2014 tarih ve 15 nolu sayı